

Voorzitter

De **voorzitter**: Ik constateer dat de aanwezige leden van de fracties van het CDA, Leefbaar Nederland, de Groep De Jong, de SGP en de LPF voor deze motie hebben gestemd en die van de overige fracties ertegen, zodat zij is aangenomen.

In stemming komt de motie-Duyvendak c.s. (28600-XI, nr. 61).

De **voorzitter**: Ik constateer dat de aanwezige leden van de fracties van de SP, GroenLinks, de PvdA en D66 voor deze motie hebben gestemd en die van de overige fracties ertegen, zodat zij is verworpen.

In stemming komt de motie-Duyvendak c.s. (28600-XI, nr. 62).

De **voorzitter**: Ik constateer dat de aanwezige leden van de SP, GroenLinks, de PvdA, D66 en de ChristenUnie voor deze motie hebben gestemd en die van de overige fracties ertegen, zodat zij is verworpen.

In stemming komt de motie-Duyvendak c.s. (28600-XI, nr. 63).

De **voorzitter**: Ik constateer dat de aanwezige leden van de fracties van de SP, GroenLinks, de PvdA, D66, de ChristenUnie en de SGP voor deze motie hebben gestemd en die van de overige fracties ertegen, zodat zij is verworpen.

In stemming komt de motie-Duyvendak c.s. (28600-XI, nr. 64).

De **voorzitter**: Ik constateer dat de aanwezige leden van de fracties van de SP, GroenLinks, de PvdA en D66 voor deze motie hebben gestemd en die van de overige fracties ertegen, zodat zij is verworpen.

In stemming komt de motie-Duyvendak c.s. (28600-XI, nr. 65).

De **voorzitter**: Ik constateer dat de aanwezige leden van de fracties van de SP, GroenLinks, de PvdA en D66 voor deze motie hebben gestemd en die van de overige fracties ertegen, zodat zij is verworpen.

In stemming komt de motie-Van der Ham/Crone (28600-XI, nr. 66).

De **voorzitter**: Ik constateer dat de aanwezige leden van de fracties van de SP, GroenLinks, de PvdA, D66 en

de ChristenUnie voor deze motie hebben gestemd en die van de overige fracties ertegen zodat zij is verworpen.

In stemming komt de motie-Van der Staaij c.s. (28600-XI, nr. 67).

De **voorzitter**: Ik constateer dat de aanwezige leden van de fracties van de SP, GroenLinks, de PvdA, D66, het CDA, de Groep De Jong, de ChristenUnie en de Groep Wijnschenk voor deze motie hebben gestemd en die van de overige fracties ertegen, zodat zij is aangenomen.

In stemming komt de motie-Klein Molekamp c.s. (28600-XI, nr. 68).

De **voorzitter**: Ik constateer dat de aanwezige leden van de fracties van D66, de SP, de VVD, Leefbaar Nederland, het CDA, de Groep De Jong, de ChristenUnie, de SGP, de LPF en de Groep Wijnschenk voor deze motie hebben gestemd en die van de overige fracties ertegen, zodat zij is aangenomen.

Mevrouw **Van Velzen** (SP): Voorzitter. Wij hebben tegen de motie op stuk nr. 66 gestemd. Ik kan mij best voorstellen dat het na een uur stemmingen één grote blubber wordt.

De **voorzitter**: Dank u voor het begrip. De aanwezige leden van de fractie van de SP wordt aantekening verleend dat zij geacht wensen te worden tegen de motie op stuk nr. 66 te hebben gestemd. De uitslag kan niet gewijzigd worden, maar zou ook niet anders geweest zijn.

In stemming komt de motie-Van Velzen c.s. (28600-XI, nr. 70).

De **voorzitter**: Ik constateer dat de aanwezige leden van de fracties van de SP, GroenLinks, de PvdA, D66, de ChristenUnie en de SGP voor deze motie hebben gestemd en die van de overige fracties ertegen, zodat zij is verworpen.

Ik ga even met u terug naar bladzijde 7 van de stemmingslijst: de stemmingen in verband met de Vaststelling van de begrotingsstaat van VROM, gewijzigde stemminglijst. Het gaat om de stemming over het amendement-Spies op stuk nr. 48. Ik heb vastgesteld dat het verworpen is. Ik ben daarvan echter niet

helemaal zeker. Het zou kunnen dat de stemmen daar staakten in een andere verhouding dan zij zo-even gestaakt hebben. Ik stel voor, een herstemming te houden over het amendement-Spies op stuk nr. 48.

Daartoe wordt besloten.

In stemming komt het amendement-Spies (stuk nr. 48, I)

De **voorzitter**: Ik constateer dat de aanwezige leden van de fracties van het CDA, de Groep De Jong, de SGP, de LPF en de Groep Wijnschenk voor dit amendement hebben gestemd en die van de overige fracties ertegen, zodat het verworpen blijft.

Ik stel vast dat door de verwerping van dit amendement de andere op stuk nr. 48 voorkomende amendementen als verworpen kunnen worden beschouwd.

Gelukkig verandert er niets aan de verdere gang van zaken met het amendement-Van der Staaij (79, I). Het leek mij beter om op zeker te spelen!

Aan de orde zijn de **stemmingen** in verband met het wetsvoorstel **Vaststelling van de begrotingsstaat van het Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschappen (VIII) voor het jaar 2003 (28600-VIII)**,

- over:
- de motie-Van der Vlies c.s. over flexibilisering van lesuren (28600-VIII, nr. 50);
- de motie-Hamer c.s. over een sluitende aanpak voor het totale taalbeleid (28600-VIII, nr. 51);
- de motie-Hamer c.s. over maatwerk (28600-VIII, nr. 52);
- de motie-Hamer c.s. over gesubsidiëerde arbeid in het onderwijs (28600-VIII, nr. 53);
- de motie-Hamer c.s. over de segregatieproblematiek (28600-VIII, nr. 54);
- de gewijzigde motie-Jan de Vries c.s. over lumpsumbekostiging (28600-VIII, nr. 74);
- de motie-Jan de Vries c.s. over subsidieregelingen bij OCW (28600-VIII, nr. 56);
- de motie-Jan de Vries c.s. over een verplichte begintoeets voor het primair onderwijs (28600-VIII, nr. 57);
- de motie-Joldersma c.s. over brede bacheloropleidingen (28600-VIII, nr. 58);

Voorzitter

- de motie-Joldersma c.s. over de Nederlandse kenniseconomie (28600-VIII, nr. 59);
- de motie-Azough c.s. over het tegengaan van segregatie (28600-VIII, nr. 60);
- de motie-Azough/Van Bommel over het godsdienstonderwijs (28600-VIII, nr. 61);
- de motie-Van Bommel c.s. over het instrument bindingspremie (28600-VIII, nr. 62);
- de motie-Van Bommel c.s. over het collegegeld (28600-VIII, nr. 63);
- de motie-Rijpstra c.s. over lichamelijke opvoeding (28600-VIII, nr. 64);
- de motie-Monique de Vries c.s. over professionele masters (28600-VIII, nr. 65);
- de motie-Lambrechts c.s. over een debat over publiek te financieren taken van het hoger onderwijs (28600-VIII, nr. 66);
- de motie-Lambrechts/Hamer over een meerjareninvesteringsprogramma voor het onderwijs (28600-VIII, nr. 67);
- de motie-Lambrechts/Hamer over de toegankelijkheid van het onderwijs (28600-VIII, nr. 68);
- de motie-Lambrechts c.s. over het toezichtskader voor de werkwijze van de onderwijsinspectie (28600-VIII, nr. 69) (herdruk);
- de motie-Hamer c.s. over de arbeidsmarkt in de cultuursector (28600-VIII, nr. 79);
- de motie-Hamer c.s. over de toegankelijkheid en betaalbaarheid van de bibliotheken (28600-VIII, nr. 80);
- de motie-Hamer c.s. over een sportmuseum (28600-VIII, nr. 81);
- motie-Dittrich/Wiersma over private financiering van culturele instellingen (28600-VIII, nr. 82);
- de motie-Dittrich c.s. over het ruimtegebrek van het Stedelijk Museum (28600-VIII, nr. 83);
- de motie-Netelenbos c.s. over bezuinigingen op de publieke omroep (28600-VIII, nr. 84);
- de motie-Netelenbos c.s. over de Wereldomroep (28600-VIII, nr. 85);
- de motie-Atsma c.s. over een media-expertisecentrum (28600-VIII, nr. 86);
- de motie-Azough/Kant over reclame-uitingen bij de publieke omroep (28600-VIII, nr. 87);
- de motie-Jorritsma-Lebbink c.s. over de financiële positie van de regionale en lokale omroepen (28600-VIII, nr. 88);

- de motie-Kant c.s. over een reclamevrij jeugdblok (28600-VIII, nr. 89);
- de motie-Wiersma/Jorritsma-Lebbink over structuur, taakstelling en bekostiging van het publieke omroepbestel (28600-VIII, nr. 90);
- de gewijzigde motie-Joldersma/Hamer over de onderschrijvingen in ICES/KIS voor hbo en wo (28600-VIII, nr. 102);
- de motie-Azough/Lambrechts over ongedaan maken van de efficiencykorting (28600-VIII, nr. 103).

(Zie vergadering van 12 december 2002.)

De **voorzitter**: Het amendement-Van Bommel (stuk nr. 12) en het amendement-Giskes (stuk nr. 10) zijn ingetrokken.

De artikelen 1 t/m 4 worden zonder stemming aangenomen.

In stemming komt het amendement-Giskes/Lambrechts (stuk nr. 13, I).

De **voorzitter**: Ik constateer dat de aanwezige leden van de fracties van de SP, GroenLinks, D66 en Leefbaar Nederland voor dit amendement hebben gestemd en die van de overige fracties ertegen, zodat het is verworpen.

Ik stel vast dat door de verwerping van dit amendement het andere op stuk nr. 13 voorkomende amendement als verworpen kan worden beschouwd.

In stemming komt het gewijzigde amendement-Azough (stuk nr. 26, I).

De **voorzitter**: Ik constateer dat de aanwezige leden van de fracties van de SP, GroenLinks, de PvdA en Leefbaar Nederland voor dit gewijzigde amendement hebben gestemd en die van de overige fracties ertegen, zodat het is verworpen.

Ik stel vast dat door de verwerping van dit gewijzigde amendement de andere op stuk nr. 26 voorkomende gewijzigde amendementen als verworpen kunnen worden beschouwd.

In stemming komt het amendement-Azough (stuk nr. 27, I).

De **voorzitter**: Ik constateer dat de aanwezige leden van de fracties van de SP, GroenLinks en Leefbaar

Nederland voor dit amendement hebben gestemd en die van de overige fracties ertegen, zodat het is verworpen.

Ik stel vast dat door de verwerping van dit amendement het andere op stuk nr. 27 voorkomende amendement als verworpen kan worden beschouwd.

In stemming komt het amendement-Azough (stuk nr. 28, I).

De **voorzitter**: Ik constateer dat de aanwezige leden van de fracties van GroenLinks en Leefbaar Nederland voor dit amendement hebben gestemd en die van de overige fracties ertegen, zodat het is verworpen.

Ik stel vast dat door de verwerping van dit amendement het andere op stuk nr. 28 voorkomende amendement als verworpen kan worden beschouwd.

In stemming komt het gewijzigde amendement-Jan de Vries c.s. (stuk nr. 32, I).

De **voorzitter**: Ik constateer dat de aanwezige leden van de fracties van het CDA, Leefbaar Nederland, de SP, de VVD, de ChristenUnie, de SGP, de Groep De Jong, de LPF en de Groep Wijnschenk voor dit gewijzigde amendement hebben gestemd en die van de overige fracties ertegen, zodat het is aangenomen.

Ik stel vast dat door de aanneming van dit gewijzigde amendement het andere op stuk nr. 32 voorkomende gewijzigde amendement als aangenomen kan worden beschouwd.

In stemming komt het amendement-Rijpstra (stuk nr. 33, I).

De **voorzitter**: Ik constateer dat de aanwezige leden van de fracties van de SP, de PvdA, Leefbaar Nederland, de VVD, het CDA, de ChristenUnie, de SGP, de LPF, de Groep Wijnschenk en de Groep De Jong voor dit amendement hebben gestemd en die van de overige fracties ertegen, zodat het is aangenomen.

Ik stel vast dat door de aanneming van dit amendement het andere op stuk nr. 33 voorkomende amendement als aangenomen kan worden beschouwd.

In stemming komt het amendement-Hamer (stuk nr. 35).

Voorzitter

De **voorzitter**: Ik constateer dat de aanwezige leden van de fracties van de SP, GroenLinks, de PvdA en D66 voor dit amendement hebben gestemd en die van de overige fracties ertegen, zodat het is verworpen.

In stemming komt het amendement-Hamer (stuk nr. 36).

De **voorzitter**: Ik constateer dat de aanwezige leden van de fracties van de SP, GroenLinks, de PvdA en D66 voor dit amendement hebben gestemd en die van de overige fracties ertegen, zodat het is verworpen.

In stemming komt het amendement-Tichelaar (stuk nr. 38, I).

De **voorzitter**: Ik constateer dat de aanwezige leden van de fracties van GroenLinks, de PvdA en D66 voor dit amendement hebben gestemd en die van de overige fracties ertegen, zodat het is verworpen.

Ik stel vast dat door de verwerping van dit amendement het andere op stuk nr. 38 voorkomende amendement als verworpen kan worden beschouwd.

In stemming komt het amendement-Hamer/Lambrechts (stuk nr. 45, I).

De **voorzitter**: Ik constateer dat de aanwezige leden van de fracties van de SP, GroenLinks, de Partij van de Arbeid, D66, de VVD, Leefbaar Nederland en het CDA voor dit amendement hebben gestemd en die van de overige fracties ertegen, zodat het is aangenomen.

Ik stel vast dat door de aanneming van dit amendement het andere op stuk nr. 45 voorkomende amendement als aangenomen kan worden beschouwd.

Artikel 01, zoals het is gewijzigd door de aanneming van het amendement-Jan de Vries c.s. (stuk nr. 32, I), het amendement-Rijpstra c.s. (stuk nr. 33, I) en de amendementen-Hamer/Lambrechts (stuk nrs. 45, I en II) wordt zonder stemming aangenomen.

Artikel 02 wordt zonder stemming aangenomen.

In stemming komt het amendement-Giskes/Lambrechts (stuk nr. 14).

De **voorzitter**: Ik constateer dat de aanwezige leden van de fracties van de SP, GroenLinks, D66 en Leefbaar Nederland voor het amendement hebben gestemd en die van de overige fracties ertegen, zodat het is verworpen.

In stemming komt het amendement-Lambrechts (stuk nr. 23, I).

De **voorzitter**: Ik constateer dat de aanwezige leden van de fracties van de SP, GroenLinks, de PvdA, D66 en Leefbaar Nederland voor dit amendement hebben gestemd en die van de overige fracties ertegen, zodat het is verworpen.

Ik stel vast dat door de verwerping van dit amendement het andere op stuk nr. 23 voorkomende amendement als verworpen kan worden beschouwd.

In stemming komt het gewijzigde amendement-Lambrechts/Hamer (stuk nr. 29, I).

De **voorzitter**: Ik constateer dat dit gewijzigde amendement met algemene stemmen is aangenomen.

Ik stel vast dat door de aanneming van dit gewijzigde amendement het andere op stuk nr. 29 voorkomende gewijzigde amendement als aangenomen kan worden beschouwd.

Artikel 03, zoals het is gewijzigd door de aanneming van de gewijzigde amendementen-Lambrechts/Hamer (stuk nrs. 29, I en II) wordt zonder stemming aangenomen.

In stemming komt het amendement-Monique de Vries/Jan de Vries (stuk nr. 31, I).

De **voorzitter**: Ik constateer dat de aanwezige leden van de fracties van de SP, de VVD, Leefbaar Nederland, het CDA, de Groep De Jong, de SGP, de ChristenUnie, de LPF en de Groep Wijnschenk voor dit amendement hebben gestemd en die van de overige fracties ertegen, zodat het is aangenomen.

Ik stel vast dat door de aanneming van dit amendement het andere op stuk nr. 31 voorkomende amendement als aangenomen kan worden beschouwd.

In stemming komt het amendement-Bonke c.s. (stuk nr. 34, I).

De **voorzitter**: Ik constateer dat de aanwezige leden van de fracties van de SP, de VVD, Leefbaar Nederland, het CDA, de SGP, de Groep De Jong, de LPF en de Groep Wijnschenk voor dit amendement hebben gestemd en die van de overige fracties ertegen, zodat het is aangenomen.

Ik stel vast dat door de aanneming van dit amendement het andere op stuk nr. 34 voorkomende amendement als aangenomen kan worden beschouwd.

In stemming komt het amendement-Hamer/Lambrechts (stuk nr. 40, I).

De **voorzitter**: Ik constateer dat de aanwezige leden van de fracties van de SP, GroenLinks, de PvdA, D66 en Leefbaar Nederland voor dit amendement hebben gestemd en die van de overige fracties ertegen, zodat het is verworpen.

Ik stel vast dat door de verwerping van dit amendement het andere op stuk nr. 40 voorkomende amendement als verworpen kan worden beschouwd.

In stemming komt het gewijzigde amendement-Hamer c.s. (stuk nr. 101, I).

De **voorzitter**: Ik constateer dat dit gewijzigde amendement met algemene stemmen is aangenomen.

Ik stel vast dat door de aanneming van dit gewijzigde amendement het andere op stuk nr. 101 voorkomende gewijzigde amendement als aangenomen kan worden beschouwd.

Artikel 04, zoals het is gewijzigd door de aanneming van de amendementen-Monique de Vries/Jan de Vries (stuk nrs. 31, I en II), het gewijzigde amendement-Jan de Vries c.s. (stuk nr. 32, II), het amendement-Rijpstra c.s. (stuk nr. 33, II), het amendement-Bonke c.s. (stuk nr. 34, I) en het gewijzigde amendement-Hamer c.s. (stuk nr. 101, I), wordt zonder stemming aangenomen.

Artikel 05 wordt zonder stemming aangenomen.

In stemming komt het amendement-Giskes/Lambrechts (stuk nr. 7, I).

De **voorzitter**: Ik constateer dat de aanwezige leden van de fracties van de SP, GroenLinks, de PvdA, D66 en

Voorzitter

Leefbaar Nederland voor dit amendement hebben gestemd en die van de overige fracties ertegen zodat het is verworpen.

Ik stel vast dat door de verwerping van dit amendement de andere op stuk nr. 7 voorkomende amendementen als verworpen kunnen worden beschouwd.

In stemming komt het amendement-Giskes/Van der Ham (stuk nr. 9, I).

De **voorzitter**: Ik constateer dat de aanwezige leden van de fracties van de SP, GroenLinks, de PvdA, D66, Leefbaar Nederland en de Christen-Unie voor dit amendement hebben gestemd en die van de overige fracties ertegen, zodat het is verworpen.

Ik stel vast dat door de verwerping van dit amendement het andere op stuk nr. 9 voorkomende amendement als verworpen kan worden beschouwd.

In stemming komt het amendement-Azough/Vendrik (stuk nr. 20, I).

De **voorzitter**: Ik constateer dat de aanwezige leden van de fracties van de SP en GroenLinks voor dit amendement hebben gestemd en die van de overige fracties ertegen, zodat het is verworpen.

Ik stel vast dat door de verwerping van dit amendement het andere op stuk nr. 20 voorkomende amendement als verworpen kan worden beschouwd.

In stemming komt het amendement-Tichelaar (stuk nr. 42, I).

De **voorzitter**: Ik constateer dat de aanwezige leden van de fracties van de SP, GroenLinks, de PvdA en D66 voor dit amendement hebben gestemd en die van de overige fracties ertegen, zodat het is verworpen.

Ik stel vast dat door de verwerping van dit amendement het andere op stuk nr. 42 voorkomende amendement als verworpen kan worden beschouwd.

In stemming komt het amendement-Lambrechts c.s. (stuk nr. 48, I).

De **voorzitter**: Ik constateer dat de aanwezige leden van de fracties van de SP, GroenLinks, de PvdA, D66, Leefbaar Nederland en de Christen-Unie voor dit amendement hebben

gestemd en die van de overige fracties ertegen, zodat het is verworpen.

Ik stel vast dat door de verwerping van dit amendement de andere op stuk nr. 48 voorkomende amendementen als verworpen kunnen worden beschouwd.

In stemming komt het amendement-Monique de Vries/Jorritsma-Lebbink (stuk nr. 91, I).

De **voorzitter**: Ik constateer dat de aanwezige leden van de fracties van de VVD en Leefbaar Nederland voor dit amendement hebben gestemd en die van de overige fracties ertegen, zodat het is verworpen.

Ik stel vast dat door de verwerping van dit amendement de andere op stuk nr. 91 voorkomende amendementen als verworpen kunnen worden beschouwd.

Artikel 06 wordt zonder stemming aangenomen.

In stemming komt het amendement-Tichelaar (stuk nr. 39).

De **voorzitter**: Ik constateer dat de aanwezige leden van de fracties van de SP, GroenLinks, de PvdA en D66 voor dit amendement hebben gestemd en die van de overige fracties ertegen, zodat het is verworpen.

Artikel 07 wordt zonder stemming aangenomen.

Artikel 08 wordt zonder stemming aangenomen.

In stemming komt het amendement-Hamer c.s. (stuk nr. 49).

De **voorzitter**: Ik constateer dat de aanwezige leden van de fracties van de SP, GroenLinks, de PvdA en D66 voor dit amendement hebben gestemd en die van de overige fracties ertegen, zodat het is verworpen.

Artikel 09 wordt zonder stemming aangenomen.

Artikel 10, zoals het is gewijzigd door de aanneming van het amendement-Bonke (stuk nr. 34, II), wordt zonder stemming aangenomen.

De artikelen 11 t/m 13 worden zonder stemming aangenomen.

In stemming komt het amendement-Dittrich (stuk nr. 78, I).

De **voorzitter**: Ik constateer dat de aanwezige leden van de fracties van GroenLinks, D66, de VVD, de Groep De Jong, de LPF en de Groep Wijnschenk voor dit amendement hebben gestemd en die van de overige fracties ertegen, zodat het is verworpen.

Ik stel vast dat door de verwerping van dit amendement het andere op stuk nr. 78 voorkomende amendement als verworpen kan worden beschouwd.

Artikel 14 wordt zonder stemming aangenomen.

Artikel 15 wordt zonder stemming aangenomen.

In stemming komt het amendement-Giskes/Lambrechts (stuk nr. 8).

De **voorzitter**: Ik constateer dat de aanwezige leden van de fracties van de SP, GroenLinks, D66, Leefbaar Nederland en de ChristenUnie voor dit amendement hebben gestemd en die van de overige fracties ertegen, zodat het is verworpen.

Artikel 16 wordt zonder stemming aangenomen.

In stemming komt het amendement-Hamer (stuk nr. 37).

De **voorzitter**: Ik constateer dat de aanwezige leden van de fracties van de SP, GroenLinks en de PvdA voor dit amendement hebben gestemd en die van de overige fracties ertegen, zodat het is verworpen.

Artikel 17 wordt zonder stemming aangenomen.

Artikel 18, zoals het is gewijzigd door de aanneming van het gewijzigde amendement-Hamer c.s. (stuk nr. 101, II) wordt zonder stemming aangenomen.

De artikelen 19 t/m 23 worden zonder stemming aangenomen.

In stemming komt het amendement-Hamer (stuk nr. 47) tot invoeging van een nieuw artikel 24.

De **voorzitter**: Ik constateer dat de aanwezige leden van de fracties van de SP, GroenLinks en de PvdA voor

Voorzitter

dit amendement hebben gestemd en die van de overige fracties ertegen, zodat het is verworpen.

De begrotingsstaten en de beweegreden worden zonder stemming aangenomen.

De **voorzitter**: Ik geef gelegenheid tot het afleggen van een stemverklaring vooraf.

Mevrouw **Lambrechts** (D66): Voorzitter. Voor het eerst in 37 jaar voelt D66 zich genoodzaakt zo dadelijk tegen de begroting Onderwijs te stemmen en wel om de volgende redenen. Uit niets, maar dan ook uit niets blijkt uit deze begroting dat onderwijs en kennis daadwerkelijk prioriteit van beleid zijn, mooie woorden ten spijt. Op vele onderdelen heeft de fractie van D66 wijzigingsvoorstellen ingediend over zaken die geen uitstel dulden, maar die even zo goed niet zijn aangenomen of overgenomen, noch ons voorstel voor extra investeringen in de huisvesting om kleinschalige inrichtingen mogelijk te maken, noch ons voorstel om al in 2003 te investeren in de aanpak van het lerarentekort door iets extra's te doen voor de arbeidsvoorwaarden, noch ons voorstel om de grote uitval van leerlingen in het vmbo en het mbo tegen te gaan door te investeren in de leerlingbegeleiders en noch ons voorstel om de keiharde belofte in te lossen om meer te doen aan fundamenteel onderzoek. Uiteindelijk hebben wij zelfs geen steun gekregen voor ons voorstel in de vorm van amendement en motie, de desastreuze bezuiniging op het hoger onderwijs voor komend jaar ongedaan te maken. Dat is een kwestie van onwil en niet van onmacht.

Door dat alles wordt forse schade toegebracht aan de kennis-samenleving, schade die bijna niet te herstellen is. De fractie van D66 kan dus niet anders dan tegen deze begroting stemmen.

In stemming komt het wetsvoorstel.

De **voorzitter**: Ik constateer dat de aanwezige leden van de fractie van D66 tegen het wetsvoorstel hebben gestemd en die van de overige

fracties ervoor, zodat het is aangenomen.

De motie-Lambrechts/Hamer (28600-VIII, nr. 68) is in die zin gewijzigd dat zij thans luidt:

Motie

De Kamer,

gehoord de beraadslaging,

overwegende dat de toegankelijkheid van ons onderwijs en onze scholen te wensen overlaat;

overwegende dat de keuzevrijheid van ouders in Nederland nevens geschikt behoort te zijn aan de vrijheid van schoolbesturen (artikel 23 Grondwet);

overwegende dat vooral kinderen die om de ene of andere reden extra zorg en aandacht nodig hebben, waaronder veel allochtone kinderen, hiervan de dupe worden;

spreekt als haar wenst uit dat:

- naast een leerplicht ook een leerrecht geregeld wordt;
- naast de vrijheid van richting in inrichting ook een keuzevrijheid voor ouders en deelnemers indien zij de grondslag van de betreffende school respecteren;
- naast gelijke bekostiging ook een gelijke toegankelijkheid van alle scholen binnen het publieke bestel of zij nu openbaar of bijzonder zijn,

en gaat over tot de orde van de dag.

Deze gewijzigde motie is ingediend door de leden Lambrechts en Hamer. Naar mij blijkt, wordt zij voldoende ondersteund.

Zij krijgt nr. 105 (28600-VIII).

De motie-Atsma c.s. (28600-VIII, nr. 86), de motie-Dittrich/Wiersma (28600-VIII nr. 82) en de motie Azough/Van Bommel (28600-VIII, nr. 61) worden op verzoek van de indieners aangehouden.

Daartoe wordt besloten.

In stemming komt de motie-Van der Vlies c.s. (28600-VIII, nr. 50).

De **voorzitter**: Ik constateer dat deze motie met algemene stemmen is aangenomen.

In stemming komt de motie-Hamer c.s. (28600-VIII, nr. 51).

De **voorzitter**: Ik constateer dat deze motie met algemene stemmen is aangenomen.

In stemming komt de motie-Hamer c.s. (28600-VIII, nr. 52).

De **voorzitter**: Ik constateer dat deze motie met algemene stemmen is aangenomen.

In stemming komt de motie-Hamer c.s. (28600-VIII, nr. 53).

De **voorzitter**: Ik constateer dat de aanwezige leden van de fracties van de SP, GroenLinks, de PvdA, D66, Leefbaar Nederland, de ChristenUnie en de LPF voor deze motie hebben gestemd en die van de overige fracties ertegen, zodat zij is aangenomen.

In stemming komt de motie-Hamer c.s. (28600-VIII, nr. 54).

De **voorzitter**: Ik constateer dat de aanwezige leden van de fracties van de SP, GroenLinks, de PvdA, D66, Leefbaar Nederland, de LPF, de Groep Wijnschenk en de Groep De Jong voor deze motie hebben gestemd en die van de overige fracties ertegen, zodat zij is aangenomen.

In stemming komt de gewijzigde motie-Jan de Vries c.s. (28600-VIII, nr. 74).

De **voorzitter**: Ik constateer dat de aanwezige leden van de fracties van de SP, de VVD, Leefbaar Nederland, het CDA, de Groep De Jong, de ChristenUnie, de LPF en de Groep Wijnschenk voor deze gewijzigde motie hebben gestemd en die van de overige fracties ertegen, zodat zij is aangenomen.

In stemming komt de motie-Jan de Vries c.s. (28600-VIII, nr. 56).

De **voorzitter**: Ik constateer dat de aanwezige leden van de fractie van de PvdA tegen deze motie hebben gestemd en die van de overige fracties ervoor, zodat zij is aangenomen.

In stemming komt de motie-Jan de Vries c.s. (28600-VIII, nr. 57).

Voorzitter

De **voorzitter**: Ik constateer dat de aanwezige leden van de fracties van de SP, GroenLinks, D66, Leefbaar Nederland, het CDA, de ChristenUnie, de SGP, de LPF, de Groep De Jong en de Groep Wijnschenk voor deze motie hebben gestemd en die van de overige fracties ertegen, zodat zij is aangenomen.

In stemming komt de motie-Joldersma c.s. (28600-VIII, nr. 58).

De **voorzitter**: Ik constateer dat de aanwezige leden van de fracties van de SP, GroenLinks, de PvdA, de VVD, Leefbaar Nederland, het CDA, de ChristenUnie en de SGP voor deze motie hebben gestemd en die van de overige fracties ertegen, zodat zij is aangenomen.

In stemming komt de motie-Joldersma c.s. (28600-VIII, nr. 59).

De **voorzitter**: Ik constateer dat de aanwezige leden van de fracties van GroenLinks, de PvdA, D66, de VVD, Leefbaar Nederland, het CDA, de ChristenUnie, de SGP en de Groep Wijnschenk voor deze motie hebben gestemd en die van de overige fracties ertegen, zodat zij is aangenomen.

In stemming komt de motie-Azough c.s. (28600-VIII, nr. 60).

De **voorzitter**: Ik constateer dat de aanwezige leden van de fracties van de SP, GroenLinks, de PvdA, D66, Leefbaar Nederland, het CDA, de LPF, de Groep De Jong en de Groep Wijnschenk voor deze motie hebben gestemd en die van de overige fracties ertegen, zodat zij is aangenomen.

In stemming komt de motie-Van Bommel c.s. (28600-VIII, nr. 62).

De **voorzitter**: Ik constateer dat de aanwezige leden van de fracties van de SP, GroenLinks, de PvdA, D66, de VVD, Leefbaar Nederland, de Groep De Jong en de LPF voor deze motie hebben gestemd en die van de overige fracties ertegen, zodat zij is aangenomen.

In stemming komt de motie-Van Bommel c.s. (28600-VIII, nr. 63).

De **voorzitter**: Ik constateer dat de aanwezige leden van de fracties van de SP, GroenLinks, de PvdA, D66 en

Leefbaar Nederland voor deze motie hebben gestemd en die van de overige fracties ertegen, zodat zij is verworpen.

In stemming komt de motie-Rijpstra c.s. (28600-VIII, nr. 64).

De **voorzitter**: Ik constateer dat de aanwezige leden van de fractie van de SGP tegen deze motie hebben gestemd en die van de overige fracties ervoor, zodat zij is aangenomen.

In stemming komt de motie-Monique de Vries c.s. (28600-VIII, nr. 65).

De **voorzitter**: Ik constateer dat deze motie met algemene stemmen is aangenomen.

In stemming komt de motie-Lambrechts c.s. (28600-VIII, nr. 66).

De **voorzitter**: Ik constateer dat de aanwezige leden van de fracties van de SP, GroenLinks, de PvdA, D66, Leefbaar Nederland en de ChristenUnie voor deze motie hebben gestemd en die van de overige fracties ertegen, zodat zij is verworpen.

In stemming komt de motie-Lambrechts/Hamer (28600-VIII, nr. 67).

De **voorzitter**: Ik constateer dat de aanwezige leden van de fracties van de SP, GroenLinks, de PvdA, D66, de ChristenUnie en de SGP voor deze motie hebben gestemd en die van de overige fracties ertegen, zodat zij is verworpen.

In stemming komt de gewijzigde motie-Lambrechts/Hamer (28600-VIII, nr. 105).

De **voorzitter**: Ik constateer dat de aanwezige leden van de fracties van de SP, GroenLinks, de PvdA en D66 voor deze gewijzigde motie hebben gestemd en die van de overige fracties ertegen, zodat zij is verworpen.

In stemming komt de motie-Lambrechts c.s. (28600-VIII, nr. 69) (herdruk).

De **voorzitter**: Ik constateer dat de aanwezige leden van de fracties van de SP, GroenLinks, de PvdA, D66, de VVD, Leefbaar Nederland, de LPF en

de Groep Wijnschenk voor deze motie hebben gestemd en die van de overige fracties ertegen, zodat zij is aangenomen.

De fractie van D66 verzoekt de motie-Azough/Lambrechts op stuk nr. 103 in stemming te brengen vóór de motie op stuk nr. 102. Ik constateer dat de Kamer daarmee akkoord gaat.

In stemming komt de motie-Azough/Lambrechts (28600-VIII, nr. 103).

De **voorzitter**: Ik constateer dat de aanwezige leden van de fracties van de SP, GroenLinks, de PvdA, D66 en de ChristenUnie voor deze motie hebben gestemd en die van de overige fracties ertegen, zodat zij is verworpen.

In stemming komt de gewijzigde motie-Joldersma/Hamer (28600-VIII, nr. 102).

De **voorzitter**: Ik constateer dat de aanwezige leden van de fracties van de SP, GroenLinks, de PvdA, D66, het CDA, de ChristenUnie, de SGP, de Groep De Jong, de LPF en de Groep Wijnschenk voor deze gewijzigde motie hebben gestemd en die van de overige fracties ertegen, zodat zij is aangenomen.

In stemming komt de motie-Hamer c.s. (28600-VIII, nr. 79).

De **voorzitter**: Ik constateer dat de aanwezige leden van de fracties van de SP, GroenLinks, de PvdA en D66 voor deze motie hebben gestemd en die van de overige fracties ertegen, zodat zij is verworpen.

In stemming komt de motie-Hamer c.s. (28600-VIII, nr. 80).

De **voorzitter**: Ik constateer dat de aanwezige leden van de fracties van de SP, GroenLinks, de PvdA, D66, Leefbaar Nederland, de LPF, de ChristenUnie en de SGP voor deze motie hebben gestemd en die van de overige fracties ertegen, zodat zij is aangenomen.

In stemming komt de motie-Hamer c.s. (28600-VIII, nr. 81).

De **voorzitter**: Ik constateer dat de aanwezige leden van de fracties van de SP, GroenLinks, de PvdA, D66, de LPF en de Groep Wijnschenk voor deze motie hebben gestemd en die

Voorzitter

van de overige fracties ertegen, zodat zij is verworpen.

In stemming komt de motie-Dittrich c.s. (28600-VIII, nr. 83).

De **voorzitter**: Ik constateer dat de aanwezige leden van de fracties van de SP, GroenLinks, de PvdA, D66, de Groep De Jong, de LPF en de Groep Wijnschenk voor deze motie hebben gestemd en die van de overige fracties ertegen. Dat betekent volgens mij een gelijke uitslag. Wij gaan niet met z'n allen tellen, maar mevrouw Van Nieuwenhoven mag mij één keer proberen te overtuigen.

Mevrouw **Van Nieuwenhoven** (PvdA): Ik constateer dat drie vakken van 25 kamerleden, dus 75 kamerleden, min één – die plaats wordt immers ingenomen door een lid van de CDA-fractie – plus de twee stemmen van de Groep De Jong de motie steunen; dat zijn dus 76 stemmen voor de motie.

De **voorzitter**: Nee, wij gaan hoofdelijk stemmen; het spijt me.

Tegen stemmen de leden: De Haan, Van Haersma Buma, Haverkamp, Hessels, Hofstra, Van Hoof, Ten Hoopen, Huizinga-Heringa, Jager, Jense, Joldersma, Jorritsma-Lebbink, Koopmans, Kortenhorst, Van Lith, Van Loon-Koomen, Luchtenveld, Mastwijk, Meijer, Mosterd, De Nerée tot Babberich, Van Oerle-van der Horst, Oplaat, Ormel, De Pater-van der Meer, Rambocus, Rietkerk, Rijpstra, Rouvoet, Schreijer-Pierik, Slob, Smilde, Spies, Van der Staaij, Sterk, Teeven, Terpstra, Te Veldhuis, Verbugt, Verburg, Verhagen, Vietsch, Van der Vlies, B.M. de Vries, Monique de Vries, Jan de Vries, Van Vroonhoven-de Kok, Weisglas, Wilders, Van Winsen, Zalm, Van Aartsen, Aasted-Madsen-van Stiphout, Algra, Atsma, Van Beek, Blaauw, Van Blerck-Woerdman, Blok, Van Bochove, Bruls, Buijs, Van de Camp, Cornielje, Çörüz, Van Dijk, Van Dijke, Van den Doel, Eski, Eurlings, Ferrier, Van Fessem, Geluk en De Grave.

Vóór stemmen de leden: Groenink, Halsema, Van der Ham, Hamer, Van Heemst, Herben, Van Heteren, Kalsbeek, Kant, Karimi, Koenders, Lambrechts, Lazrak, Marijnissen, Netelenbos, Van Nieuwenhoven, Noorman-den Uyl, Van Oven, Palm,

Rosenmüller, De Ruiter, Schonewille, Smulders, Stuger, Tichelaar, Timmermans, Tonkens, Varela, Van der Velden, Van Velzen, Vendrik, Verbeet, Vergeer-Mudde, Vos, K.G. de Vries, Wijnschenk, De Wit, Wolfsen, Zeroual, Zvonar, Adelmund, Albayrak, Alblas, Arib, Van As, Azough, Bakker, Van Bommel, Bonke, Bos, Van den Brink, Bussemaker, Crone, Dekker, Dijkma, Dijsselbloem, Dittrich, Duivesteijn, Duyvendak, Eberhard, Eerdmans, Van Geen, Van Gent, Gerkens, Giskes, Th.C. de Graaf en de Graaf.

De **voorzitter**: Ik constateer dat de motie met 74 tegen 67 stemmen is verworpen.

In stemming komt de motie-Netelenbos c.s. (28600-VIII, nr. 84).

De **voorzitter**: Ik constateer dat de aanwezige leden van de fracties van de SP, GroenLinks, de PvdA, D66 en de ChristenUnie voor deze motie hebben gestemd en die van de overige fracties ertegen, zodat zij is verworpen.

In stemming komt de motie-Netelenbos c.s. (28600-VIII, nr. 85).

De **voorzitter**: Ik constateer dat deze motie met algemene stemmen is aangenomen.

In stemming komt de motie-Azough/Kant (28600-VIII, nr. 87).

De **voorzitter**: Ik constateer dat de aanwezige leden van de fracties van de SP, GroenLinks, D66, de ChristenUnie, de SGP, de LPF, de Groep Wijnschenk en de Groep De Jong voor deze motie hebben gestemd en die van de overige fracties ertegen, zodat zij is verworpen.

In stemming komt de motie-Jorritsma-Lebbink c.s. (28600-VIII, nr. 88).

De **voorzitter**: Ik constateer dat deze motie met algemene stemmen is aangenomen.

In stemming komt de motie-Kant c.s. (28600-VIII, nr. 89).

De **voorzitter**: Ik constateer dat de aanwezige leden van de fracties van de SP, GroenLinks, D66, het CDA, de ChristenUnie, de SGP, de LPF en de Groep De Jong voor deze motie

hebben gestemd en die van de overige fracties ertegen, zodat zij is aangenomen.

In stemming komt de motie-Wiersma/Jorritsma-Lebbink (28600-VIII, nr. 90).

De **voorzitter**: Ik constateer dat de aanwezige leden van de fracties van GroenLinks, de VVD, Leefbaar Nederland, de Groep De Jong, de LPF en de Groep Wijnschenk voor deze motie hebben gestemd en die van de overige fracties ertegen, zodat zij is verworpen.

Mevrouw **Azough** (GroenLinks): Voorzitter. Ik wil corrigeren dat wij tegen de motie op stuk nr. 90 zijn.

De **voorzitter**: De aanwezige leden van de fractie van GroenLinks wordt aantekening verleend dat zij geacht wenssen te worden tegen de motie op stuk nr. 90 te hebben gestemd.

De heer **Jan de Vries** (CDA): Voorzitter. Naar aanleiding van de hoofdelijke stemming over de motie op stuk nr. 83 vragen wij ons af of de motie op stuk nr. 54 niet ten onrechte is aangenomen.

De **voorzitter**: Een hoofdelijke stemming dient ertoe de werkelijke weergave van de stemmen van de aanwezige leden weer te geven.

De heer **Jan de Vries** (CDA): Dat zou zo zijn als u zelf niet bij de motie op stuk nr. 83 had geconcludeerd dat de uitslag "gelijk-gelijk" was oftewel "75-75". Toen concludeerde u dat het nodig was om hoofdelijke stemming te vragen. Die conclusie kan dus ook voor de motie op stuk nr. 54 getrokken worden.

De **voorzitter**: Ik vind het vervelend. Als er twijfel is over een uitslag, gaan wij hoofdelijk stemmen. Wij gaan dus hoofdelijk stemmen over de motie op stuk nr. 54. Indien de uitslag afwijkt van hetgeen ik heb geconstateerd bij de stemming bij handopsteken, geldt uiteraard de uitslag van de hoofdelijke stemming. Ik zie echter dat de Kamer liever wederom bij hand opsteken wil stemmen.

In stemming komt de motie-Hamer c.s. (28600-VIII, nr. 54).

De **voorzitter**: Ik constateer dat de

Voorzitter

aanwezige leden van de fracties van de SP, GroenLinks, de PvdA, D66, Leefbaar Nederland, de Groep De Jong, de LPF en de Groep Wijnschenk voor de motie stemmen en die van de overige fracties ertegen, zodat zij is aangenomen.

De motie was reeds aangenomen en blijft dus aangenomen. Desalniettemin ben ik de heer Jan de Vries erkentelijk voor zijn altijd aanwezige oplettendheid.

De heer **Jan de Vries** (CDA): Voorzitter. Ik dank u voor uw erkentelijkheid. Toch betwijfelt onze fractie dat deze motie werkelijk is aangenomen. Kunt u ons ervan overtuigen?

Mevrouw **Dijksma** (PvdA): Volgens mij refereert u aan de uitslag van de hoofdelijke stemming van daarnet. U bent kennelijk Leefbaar Nederland vergeten. Die fractie heeft bij deze stemming namelijk wel voor de motie gestemd.

De **voorzitter**: Als je deze stemming vertaalt in het aantal leden – dat doen wij bij stemmingen die niet hoofdelijk zijn – dan moet je constateren dat er 77 leden voor hebben gestemd en de Kamer heeft nog altijd 150 leden.

De heer **Jan de Vries** (CDA): Voorzitter. In dat geval vragen wij om een hoofdelijke stemming over deze motie.

De **voorzitter**: Nee. Ik ben ervan overtuigd dat het er 77 waren. Komt u straks maar even kijken. Ik aanvaard er de verantwoordelijkheid voor. Dat geldt overigens voor alles wat er bij de stemmingen en eigenlijk voor alles wat er in dit gebouw gebeurt.

De stemmingen in verband met de begroting van het ministerie van Verkeer en Waterstaat zijn uitgesteld. Dat betreft de agendapunten 27, 28 en 29. De stemmingen in verband met de begroting van het ministerie van Buitenlandse Zaken zijn ook uitgesteld. Dat betreft de agendapunten 30, 31 en 31a. Deze stemmingen zullen morgen plaatsvinden.

Aan de orde zijn de **stemmingen** in verband met het wetsvoorstel **Vaststelling van de begrotingsstaat van het Ministerie van Defensie (X) voor het jaar 2003 (28600-X)**,

- over:
- de motie-Timmermans c.s. over een herbezinning op de defensietaken (28600-X, nr. 19);
- de motie-Timmermans/Lambrechts over ongewijzigde paraatstelling (28600-X, nr. 20);
- de motie-Kortenhorst c.s. over concentratie van ondersteunende functies en onderhoudsdiensten (28600-X, nr. 21);
- de motie-Kortenhorst c.s. over paraatstelling van eenheden conform het tijdschema (28600-X, nr. 22);
- de motie-Kortenhorst c.s. over het onderhoudsmanagement van de Koninklijke marine (28600-X, nr. 23);
- de motie-Van Winsen c.s. over civiel-militaire samenwerking voorafgaand aan uitzending van vredesmissies (28600-X, nr. 25);
- de motie-Van den Doel c.s. over instandhouding van de reserve-eenheden van de parate gemechaniseerde brigades (28600-X, nr. 26);
- de motie-Van den Doel c.s. over het investeringspercentage voor de Koninklijke landmacht (28600-X, nr. 27);
- de motie-Van den Doel c.s. over uitstel van afstoting van 18 F-16's (28600-X, nr. 28);
- de motie-Van Velzen c.s. over een doorstroomregeling voor krijgsmachtspersoneel (28600-X, nr. 29);
- de motie-Van Velzen c.s. over openheid inzake nucleaire wapens in Nederland (28600-X, nr. 30);
- de motie-Van Velzen/Karimi over vernietiging van clusterbommen (28600-X, nr. 31);
- de motie-Herben c.s. over fusie van KIM en IDL met de KMA (28600-X, nr. 32);
- de motie-Lambrechts c.s. over terugkomen op het besluit deel te nemen aan de SDD-fase (28600-X, nr. 33);
- de motie-Slob c.s. over omzetting van het 299ste squadron in een opleidingssquadron (28600-X, nr. 34);
- de motie-Slob c.s. over uitstel van de opheffing van de OGRV-pelotons (28600-X, nr. 35);
- de motie-Van der Staaij c.s. over mogelijke realisatie van de aangekondigde bezuinigingen (28600-X, nr. 36).

(Zie vergadering van 5 december 2002.)

De **voorzitter**: De heer Van den Doel wil zijn amendement op stuk nr. 17 intrekken.

De heer **Van den Doel** (VVD): Voorzitter. De minister van Defensie heeft de Kamer laten weten dat de uitvoering van het amendement op stuk nr. 17 feitelijk onmogelijk is, omdat het Amerikaanse productieschema voor volgend jaar voor de PAC-III-raket en voor het Patriot-luchtverdedigingssysteem niet voorziet in een levering aan Nederland. Niemand kan worden verplicht om het onmogelijke te doen, ook de regering niet. Daarom trek ik mijn amendement in, met de kanttekening dat, indien volgend jaar mocht blijken dat de Verenigde Staten alsnog in staat zijn te leveren, de regering dan handelt conform de wensen van een kamermeerderheid zoals neergelegd in dit amendement.

De **voorzitter**: Het amendement-Van den Doel (28600-X, 17) is ingetrokken.

De artikelen 1 t/m 4 worden zonder stemming aangenomen.

In stemming komt het amendement-Gerkens/Van Velzen (stuk nr. 8).

De **voorzitter**: Ik constateer dat de aanwezige leden van de fractie van de SP voor dit amendement hebben gestemd en die van de overige fracties ertegen, zodat het is verworpen.

In stemming komt het amendement-Timmermans (stuk nr. 15, I).

De **voorzitter**: Ik constateer dat de aanwezige leden van de fracties van GroenLinks, de PvdA, D66 en Leefbaar Nederland voor dit amendement hebben gestemd en die van de overige fracties ertegen, zodat het is verworpen.

Ik stel vast dat door de verwerping van dit amendement de andere op stuk nr. 15 voorkomende amendementen als verworpen kunnen worden beschouwd.

Artikel 01 wordt zonder stemming aangenomen.

De artikelen 02 t/m 70 worden zonder stemming aangenomen.